

Briselē, 8.10.2019.
COM(2019) 463 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

2019. gada ziņojums par ekonomisko un sociālo situāciju Gozo (Malta)

2019. GADA ZIŅOJUMS PAR EKONOMISKO UN SOCIĀLO SITUĀCIJU GOZO (MALTA)

Neskarot notiekošās sarunas par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un saskaņā ar 36. deklarāciju par Gozo salu reģionu, kas pievienota Līgumam par Maltas pievienošanu, Maltas valdība 2019. gada februārī lūdza Komisiju sniegt ziņojumu Padomei par ekonomisko un sociālo situāciju Gozo un jo īpaši par sociālās un ekonomiskās attīstības atšķirībām Gozo un Maltā un ierosināt atbilstīgus pasākumus, kas būtu jāveic, lai nodrošinātu Gozo turpmāku integrāciju iekšējā tirgū.

Šajā ziņojumā ir novērtēts Gozo attīstības līmenis un atšķirību izmaiņas Maltā. Novērtējums ir sagatavots, aplūkojot jaunākās tendences vairākās Gozo attīstībai svarīgās dimensijās un rādītājos, t. i., demogrāfijā un darba tirgū, ekonomikas struktūrā un izaugsmē, ģeogrāfijā un pieklūstamībā. Dokumentā ir sniegts arī Gozo salīdzinājums ar pārējo Maltas daļu un citiem Eiropas reģioniem. Visbeidzot, tajā ir analizēts, kā kohēzijas politika risina Gozo attīstības vajadzības.

Šajā ziņojumā izmantota *Eurostat* un Maltas Statistikas pārvaldes sagatavotā reģionālā statistika.

1. GOZO EKONOMISKĀS UN SOCIĀLĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

1.1. Ģeogrāfija un zemes izmantojums

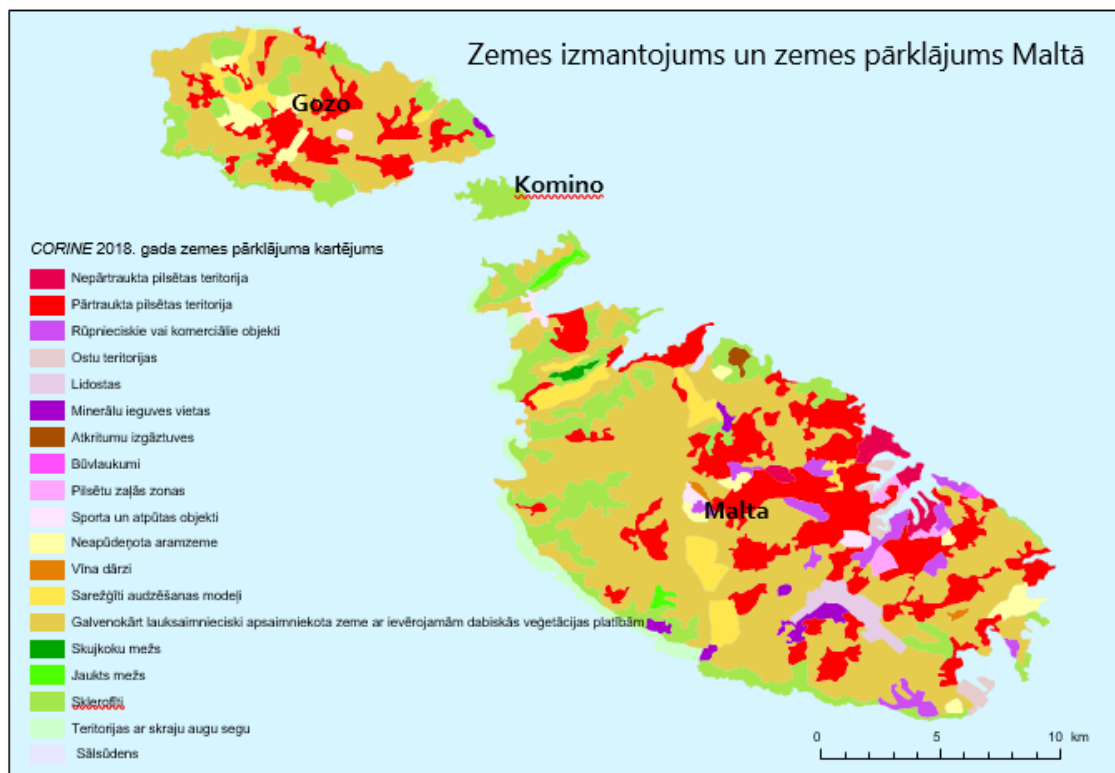
Platības un iedzīvotāju skaita ziņā Gozo ir otra svarīgākā sala Maltas arhipelāgā. Tā atrodas 5 km uz ziemeļrietumiem no Maltas salas. Komino sala atrodas starp Maltu un Gozo, mazāk nekā viena kilometra attālumā no Gozo, un tā ir gandrīz neapdzīvota¹. Zemes izmantojuma un zemes pārklājuma ziņā² pilsētas aizņem 21 % no Gozo un Komino teritorijas, savukārt lauksaimniecības, dabas un mežu teritorijas aizņem līdz 77,5 % no platības. Savukārt galvenajā Maltas salā pilsētas (23 %) un rūpnieciskie, komerciālie un transporta objekti (5,7 %) aizņem nedaudz lielāku daļu, bet lauksaimniecības, dabas un meža teritorijas (66,7 %) nedaudz mazāku daļu. Zemes izmantojums atspoguļo lielāku iedzīvotāju blīvumu un industrializācijas pakāpi Maltā, salīdzinot ar Gozo, un lauksaimniecības lielo nozīmi Gozo ekonomikā.

Attiecībā uz Maltas kā reģiona statistisko klasifikāciju Malta ir valsts, *NUTS* 1 un *NUTS* 2 reģions. *NUTS* 3 līmenī tā ir sadalīta divos reģionos: Maltas sala un Gozo un Komino salas.

¹ Atsaucoties uz *NUTS* 3 reģionu, ziņojumā ir izmantots termins “Gozo un Komino”, taču Komino ir gandrīz neapdzīvota, tāpēc ziņojumā, aprakstot statistikas tendences, ar to tiek domāta Gozo.

² Rādītāji ir iegūti no *CORINE* 2018. gada zemes pārklājuma kartējuma. Tie kopā neveido 100 %, jo dažas atlikušās kategorijas, piemēram, atkritumu izgāztuves, būvlaukumi u. c., nav ņemtas vērā.

1. karte. Zemes izmantojums un zemes pārklājums Maltā, Gozo un Komino

Avots: CORINE 2018. gada zemes pārklājuma kartējums

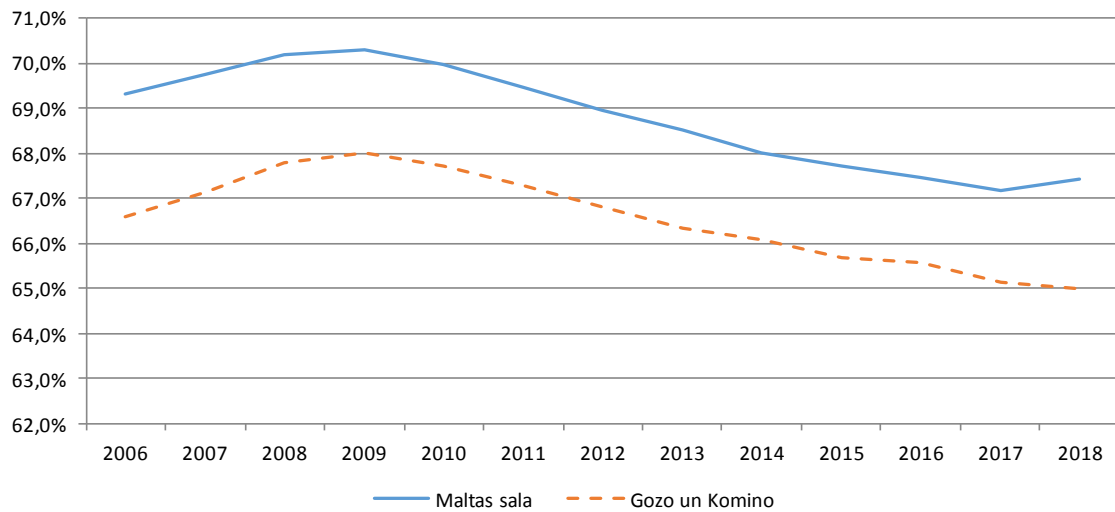
1.2. Iedzīvotāji

Gozo 2018. gada janvārī bija 32 723 iedzīvotāji, kas ir aptuveni 6,9 % no kopējā Maltas iedzīvotāju skaita. Iedzīvotāju blīvums Gozo 2018. gadā bija 474,5 iedzīvotāji uz km², kas ir aptuveni viena ceturtdaļa no blīvuma Maltas salā (1793,8 iedzīvotāji uz km² tajā pašā gadā). Aptuveni 21 % iedzīvotāju dzīvo Viktorijā (zināma arī kā Rabata), kas ir lielākā pilsēta Gozo salā.

Absolūtā izteiksmē laikposmā no 2006. līdz 2018. gadam Gozo iedzīvotāju skaits ir palielinājies par aptuveni 1700 iedzīvotājiem. Relatīvā izteiksmē laikposmā no 2006. līdz 2018. gadam Gozo iedzīvotāju skaits ir pieaudzis vidēji par 0,4 % gadā, salīdzinot ar 1,4 % pieaugumu Maltas salā tajā pašā periodā (kā rezultātā iedzīvotāju skaits palielinājās līdz 69 000), ko veicināja arī būtiskais migrācijas pieaugums kopš 2012. gada. Šīs pieauguma atšķirības dēļ Gozo dzīvojošo Maltas iedzīvotāju skaits samazinājās no 7,7 % 2006. gadā līdz 6,9 % 2018. gadā.

Viens no faktoriem, kas veicina šādas izmaiņas, ir iedzīvotāju novecošana. Laikposmā no 2006. līdz 2018. gadam to Gozo iedzīvotāju īpatsvars, kas vecāki par 65 gadiem, ir palielinājies par 8 procentpunktiem salīdzinājumā ar 2 procentpunktu pieaugumu Maltas salā. Lai gan abos reģionos ir vērojamas būtiskas novecošanas tendences, darbības vecuma iedzīvotāju (no 15 līdz 64 gadiem) īpatsvars Maltas salā ir par 2 procentpunktiem lielāks nekā Gozo salā.

1. diagramma. Darbspējas vecuma iedzīvotāju (no 15 līdz 64 gadiem) īpatsvara izmaiņas attiecībā pret kopējo iedzīvotāju skaitu Maltas un Gozo un Komino reģionā 2006.–2018. gadā

Avots: Eurostat

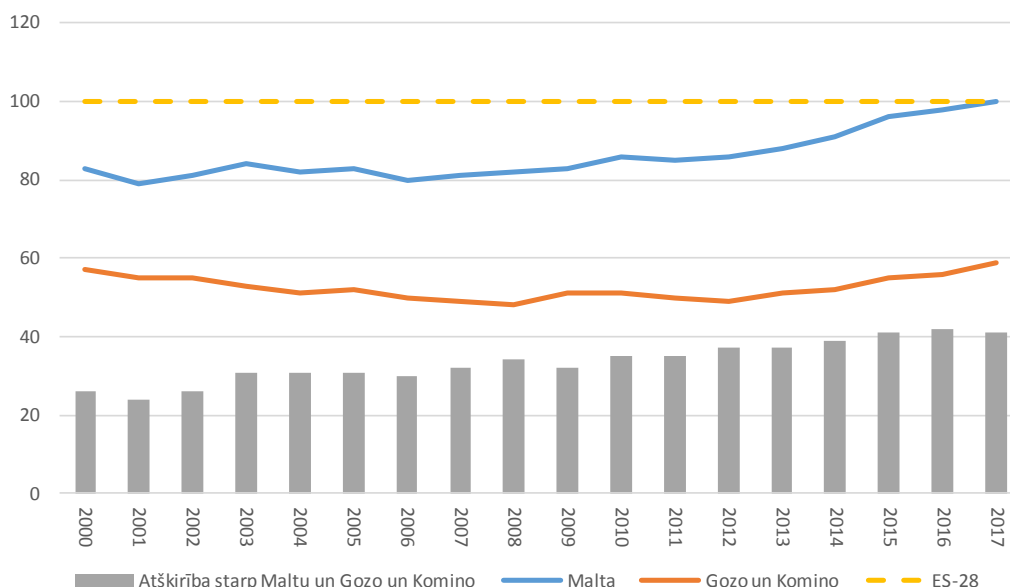
1.3. Ekonomiskā attīstība

IKP uz vienu iedzīvotāju atbilstoši pirktspējas līmenim (PSL) Gozo 2017. gadā bija 60 % no ES-28 vidējā rādītāja un daudz mazāks nekā Maltā, kur tas bija aptuveni vienāds ar ES-28 vidējo rādītāju. Laikposmā no 2000. līdz 2011. gadam IKP uz vienu iedzīvotāju Maltas salā bija mazāks par ES vidējo rādītāju. No 2012. gada atšķirība sāka samazināties. Salīdzinājumam — Gozo IKP uz vienu iedzīvotāju attiecībā pret ES vidējo rādītāju laikposmā no 2000. līdz 2007. gadam samazinājās. No 2008. gada šī lejupvērstā tendence apstājās. Reģions sāka tuvojies ES vidējam rādītājam no 2013. gada, lai gan lēnākā tempā nekā galvenā sala.

Relatīvās ekonomiskās attīstības atšķirība starp abām salām laikposmā no 2000. līdz 2017. gadam palielinājās no 26 līdz 41 procentpunktam. Tomēr jāņem vērā, ka abu salu relatīvais tuvums ļauj darba ņēmējiem regulāri doties strādāt uz Maltas salu, bet dzīvot Gozo. Faktiski vairāk nekā 20 % Gozo dzīvojošo darba ņēmēju strādā Maltas salā. IKP uz vienu iedzīvotāju mēra saimniecisko darbību ražošanas aspektā un neņem vērā mājāsaimniecību ienākumus. Tāpēc Gozo iedzīvotāju reālā ekonomiskā labklājība, to mērot ar IKP uz vienu iedzīvotāju, ir novērtēta pārāk zemu.

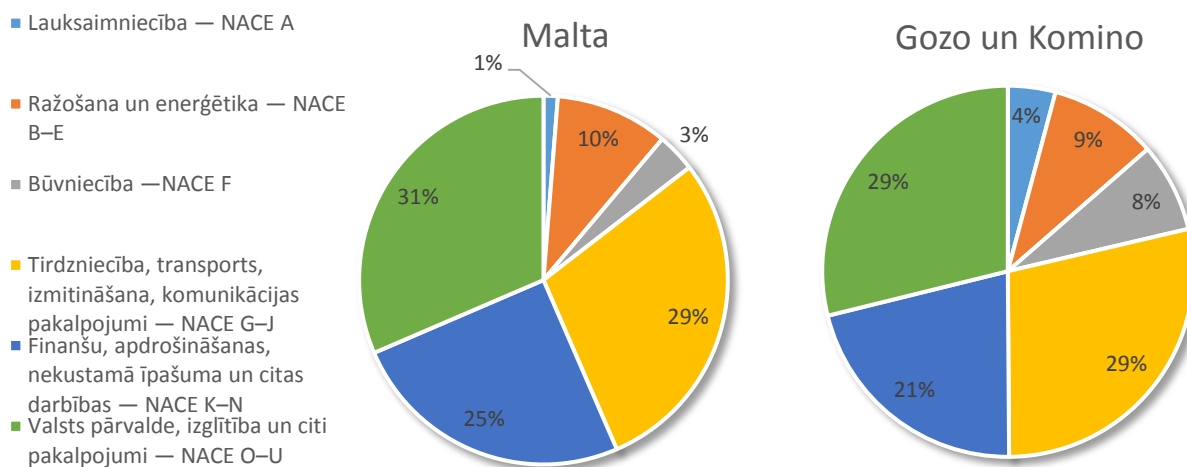
Attiecībā uz abu reģionu bruto pievienotās vērtības sadalījumu pa nozarēm Gozo ekonomika, salīdzinot ar Maltas salas ekonomiku, kopumā vairāk balstās uz lauksaimniecību un zveju (+3 procentpunkti) un būvniecības nozari (+5 procentpunkti) un mazāk uz finanšu, apdrošināšanas, nekustamā īpašuma un citiem pakalpojumiem (-4 procentpunkti).

2. diagramma. IKP izmaiņas uz vienu iedzīvotāju atbilstoši pirktspējas līmenim Maltas un Gozo un Komino reģionā 2000.–2017. gadā (ES-28 = 100)

Avots: Eurostat

3. diagramma. Bruto pievienotās vērtības sadalījums 2016. gadā Maltas un Gozo un Komino reģionā

Avots: Eurostat

1.4. Darba tirgus

Laikposmā no 2015. līdz 2017. gadam nodarbinātības attīstība Maltā un Gozo bija līdzīga un gada pieauguma rādītāji bija robežās no 5 % līdz 6 %, savukārt laikposmā no 2016. līdz 2017. gadam nodarbinātība Gozo pieauga nedaudz vairāk nekā Maltā. Abās salās nodarbinātības līmenis tajā pašā periodā pieauga, turklāt laikposmā no 2015. līdz 2017. gadam pieaugums Gozo (aptuveni +4 procentpunkti gadā) bija lielāks nekā Maltā. 2017. gadā nodarbinātības līmenis Gozo (74 %) pārsniedza nodarbinātības līmeni Maltā (72 %).

Abu salu tuvums un biežā prāmju satiksme ļauj regulāri doties strādāt no Gozo uz Maltu: salīdzinot nodarbinātību pēc dzīvesvietas ar nodarbinātību pēc darba vietas, vairāk nekā 3500 Gozo iedzīvotāju jeb aptuveni 22 % Gozo dzīvojošo darba ņēmēju faktiski strādā Maltas salā.

1. tabula. Nodarbinātība pēc dzīvesvietas un darba vietas Maltā un Gozo un Komino un nodarbinātības līmenis

<i>Nodarbinātība pēc dzīvesvietas</i>	2015	2016	2017	Pieaugums 2015.– 2016. gadā	Pieaugums 2016.– 2017. gadā
Malta	194 329	205 002	216 492	5,5 %	5,6 %
Gozo un Komino	13 901	14 678	15 677	5,6 %	6,8 %
<i>Nodarbinātība pēc darba vietas</i>	2015	2016	2017	Pieaugums 2015.– 2016. gadā	Pieaugums 2016.– 2017. gadā
Malta	197 403	208 423	219 998	5,6 %	5,6 %
Gozo un Komino	10 827	11 257	12 171	4,0 %	8,1 %

<i>Starpība (darba ņēmēji, kuri regulāri dodas strādāt uz Maltas salu)</i>	3074	3421	3506
--	------	------	------

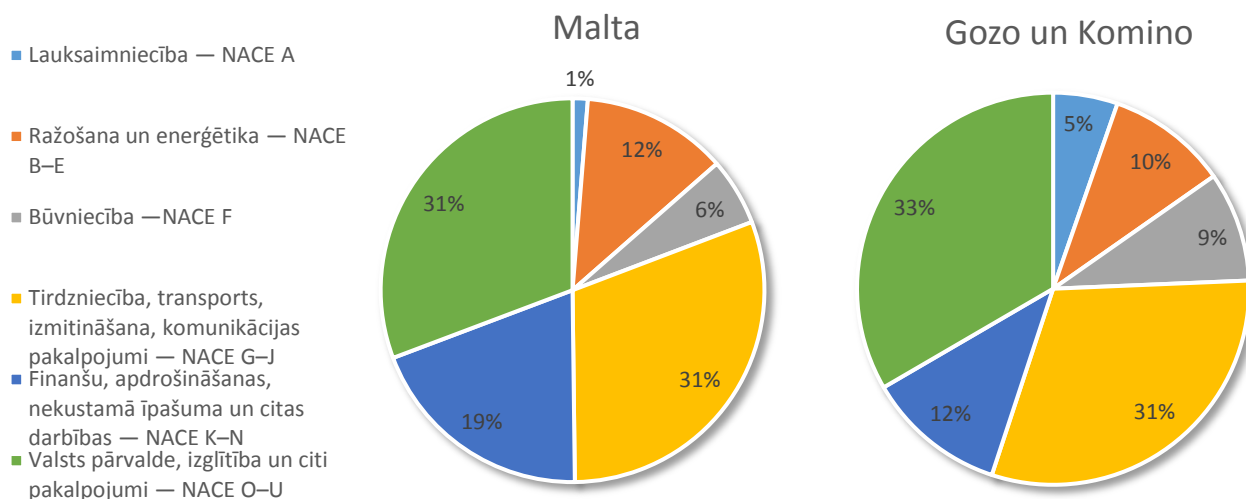
<i>Nodarbinātības līmenis</i>	2015	2016	2017
Malta	69 %	71 %	72 %
Gozo un Komino	66 %	70 %	74 %

Nodarbinātības līmenis aprēķināts, par saucēju izmantojot iedzīvotājus vecumā no 15 līdz 64 gadiem.

Avots: Maltas Valsts statistikas pārvalde un Eurostat

Darbspēka sadalījums abās salās ir ļoti līdzīgs bruto pievienotās vērtības sadalījumam: Gozo, salīdzinot ar Maltu, ir nodarbināti par 4 procentpunktiem vairāk cilvēku lauksaimniecībā un zvejā un par 3 procentpunktiem vairāk cilvēku būvniecībā, savukārt finanšu, apdrošināšanas, nekustamā īpašuma un citu pakalpojumu jomā nodarbināto skaits Gozo ir par 7 procentpunktiem mazāks nekā Maltā.

4. diagramma. Nodarbinātības sadalījums 2016. gadā Maltas un Gozo un Komino reģionā

Avots: Eurostat

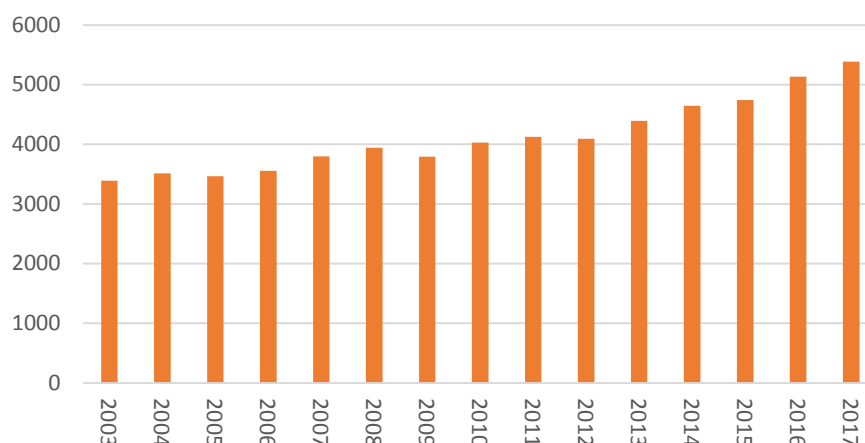
1.5. Pieklūstamība un tūrisms

Gozo atrodas 5,3 km attālumā no galvenās salas. Labos laikapstākļos brauciens ar prāmi starp abām salām ilgst aptuveni 30 minūtes. Kā norādīts iepriekš, daudzi darba ņēmēji, izmantojot biežo jūras satiksmi starp abām salām, no Gozo regulāri dodas strādāt uz galveno Maltas salu, jo īpaši uz galvaspilsētu.

Laikposmā no 2003. līdz 2017. gadam starp Ķirkewwa ostu Maltā un Mġarr ostu Gozo pārvadāto jūras pasažieru skaits pieauga par gandrīz 60 %, bet laikposmā no 2010. līdz 2017. gadam — par gandrīz 34 %. Tas nozīmē, ka starp abām ostām pārvadāto jūras pasažieru skaits ik gadu ir vidēji audzis par 3,4 %, un lielākais pieaugums bija vērojams laikposmā no 2013. līdz 2017. gadam — gandrīz 6 % gadā.

Gozo ir ne tikai mājvieta tiem darba ņēmējiem, kuri regulāri dodas strādāt uz Maltas salu, bet tā piesaista arī tūristus. Līdzīgi kā Maltā, arī Gozo laikposmā no 2012. līdz 2017. gadam bija vērojama tūristu skaita pieauguma tendence, lai gan pieaugums bija nedaudz mazāks (+33 % pretstatā +36 %). Tādu tūristu skaits, kuri dodas uz Gozo un Komino un paliek tur vismaz vienu nakti, noteikti ir mazāks nekā šādu tūristu skaits Maltā. Tomēr 2017. gadā to aizvien bija gandrīz trīs reizes vairāk nekā Gozo iedzīvotāju. Attiecībā uz piedāvājumu gultsvietu skaits Gozo pieauga vairāk nekā Maltā — no 1756 līdz 2165 vienībām laikposmā no 2012. līdz 2017. gadam (+23 %), salīdzinot ar aptuveni 40 000 vienībām, kas pieejamas Maltā (+7 %). Tomēr uzturēšanās laiks parasti ir mazāks: tūristi Maltā uzturas vidēji piecas nakts, bet Gozo un Komino — vidēji trīs nakts.

5. diagramma. Starp Ċirkewwa ostu un Mġarr ostu pārvadāto pasažieru skaita izmaiņas (tūkstošos)

Avots: Eurostat

2. tabula. Viesu un gultasvietu skaits Maltā un Gozō

<i>Viesu skaits</i>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Pieaugums 2012.–2017. gadā	Vidējais pieaugums gadā
Malta	1 274 123	1 377 594	1 464 903	1 499 117	1 532 666	1 731 687	36 %	6,3 %
Gozo un Komino	73 585	83 051	86 644	86 951	86 866	97 781	33 %	5,9 %
<i>Gultasvietu skaits</i>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Pieaugums 2012.–2017. gadā	Vidējais pieaugums gadā
Malta	38 187	40 895	39 473	40 217	39 163	40 762	7 %	1,3 %
Gozo un Komino	1756	1800	1855	1948	2074	2165	23 %	4,3 %

Avots: Maltas Valsts statistikas pārvalde

1.6. Salīdzinājums ar citām Eiropas salām

Salīdzinot ar citiem iedzīvotāju skaita ziņā līdzīgiem salu reģioniem, IKP uz vienu iedzīvotāju atbilstoši pirktspējas līmenim Gozō un Komino 2016. gadā kopumā bija mazāks nekā citās salās, izņemot Grieķijas salu reģionus — Lesbu, Limnu, Ikariju, Samu un Hiju. Tomēr Gozō un Komino ir viens no nedaudzajiem salu reģioniem, kur IKP uz vienu iedzīvotāju ir pieaudzis, jo īpaši laikposmā pēc finanšu krīzes (2009.–2016. gadā).

3. tabula. IKP izmaiņas uz vienu iedzīvotāju atbilstoši pirktspējas līmenim atlasītajos salu reģionos (ES-28 = 100)

ES valsts	NUTS 3 reģions	2002	2009	2016	Gada pieauguma rādītājs 2002.–2016. gadā	Gada pieauguma rādītājs 2009.–2016. gadā
DK	Bornholma	88	87	89	0,1 %	0,3 %
ES	Fuerteventura	132	88	85	-3,1 %	-0,5 %
ES	Menorka	103	85	75	-2,2 %	-1,8 %
ES	Eljerro	72	87	65	-0,7 %	-4,1 %
ES	Gomera	85	87	70	-1,4 %	-3,1 %
ES	Palma	66	80	68	0,2 %	-2,3 %
FI	Olande	151	144	129	-1,1 %	-1,6 %
EL	Hija	66	73	50	-2,0 %	-5,3 %
EL	Zakinta	104	104	75	-2,3 %	-4,6 %
EL	Ikarija, Sama	65	79	51	-1,7 %	-6,1 %
EL	Itaka, Kefalonija	89	94	60	-2,8 %	-6,2 %
EL	Lesba, Limna	64	74	51	-1,6 %	-5,2 %
MT	Gozo un Komino	55	51	56	0,1 %	1,3 %
SE	Gotlandes lēne	98	93	92	-0,5 %	-0,2 %
UK	Rietumu salas	88	88	76	-1,0 %	-2,1 %
UK	Šetlendas salas	135	127	133	-0,1 %	0,7 %
UK	Orkneju salas	95	95	95	0,0 %	0,0 %

Avots: Eurostat

1.7. Iekšējās atšķirības

Šajā ziņojumā reģionālās atšķirības *NUTS* 2 reģionos ir mērītas, izmantojot IKP uz vienu iedzīvotāju *NUTS* 3 līmenī. Maltas gadījumā Maltas sala un Gozo un Komino salas ir divi *NUTS* 3 reģioni vienā *NUTS* 2 reģionā, kas sakrīt arī ar valsti.

Iekšējās atšķirības *NUTS* 2 reģionos bez *NUTS* 3 iedalījuma nav iespējams novērtēt. Turklāt reģionālo atšķirību rādītājus parasti ietekmē *NUTS* 3 teritoriju skaits katrā *NUTS* 2 reģionā.

Šā iemesla dēļ šajā ziņojumā ir izmantoti četri iekšējo atšķirību rādītāji, ņemot vērā trīs dažādus *NUTS* 2 reģionu kopumus: 1) visus ES *NUTS* 2 reģionus; 2) *NUTS* 2 pārejas reģionus (kur IKP uz vienu iedzīvotāju ir no 75 % līdz 90 % no ES vidējā rādītāja); 3) *NUTS* 2 reģionus ar galvaspilsētu, izņemot reģionus, kuri nav sīkāk sadalīti *NUTS* 3 apgabalos.

Minētie četri rādītāji ir šādi:

- **variācijas koeficients:** attiecība starp visu *NUTS* 3 standartnovirzi un vidējo *NUTS* 2 IKP uz vienu iedzīvotāju. No visiem četriem rādītājiem šis rādītājs ir vismazāk atkarīgs no *NUTS* 3 reģionu skaita aplūkojamajā *NUTS* 2 reģionā;

- **Džini indekss:** indekss no 0 līdz 1, kur 0 atbilst situācijai, kad ir absolūta vienlīdzība visos *NUTS* 3 reģionos, bet 1 atbilst situācijai, kad viss IKP ir koncentrēts vienā *NUTS* 3 reģionā;
- **Teila indekss:** indekss, kas, samazinoties iekšējām atšķirībām, vērtības pietuvina nullei;
- **minimālā/maksimālā attiecība:** vienkārša attiecība starp IKP uz vienu iedzīvotāju viena *NUTS* 2 reģiona *NUTS* 3 reģionā ar zemāko vērtību un *NUTS* 3 reģionā ar augstāko vērtību. No visiem četriem rādītājiem šo rādītāju visvairāk ietekmē *NUTS* 3 reģionu skaits katrā *NUTS* 2 teritorijā.

Augstākajās vietās ierindoti reģioni ar mazākajām iekšējām atšķirībām: vietas tiek aprēķinātas augošā secībā variācijas koeficienta, Džini indeksa un Teila indeksa gadījumā un dilstošā secībā minimālās/maksimālās attiecības gadījumā.

Maltas rezultāti ir redzami 4. tabulā.

Starp 237 *NUTS* 2 reģioniem ar *NUTS* 3 iedalījumu Maltai ir aptuveni līdzīgi rezultāti attiecībā uz Teila indeksu un variācijas koeficientu (attiecīgi 99. no 237 un 86. no 237). Šķiet, ka Džini indekss ekonomiskās atšķirības Maltā novērtē pārāk zemu (33. no 237), savukārt minimālā/maksimālā attiecība tās novērtē pārāk augstu (164. no 237).

Vieta **starp 46 *NUTS* 2 pārejas reģioniem** sniedz nedaudz skaidrāku priekšstatu. Arī šoreiz Maltas Teila indeksa un variācijas koeficienta rādītāji ir ļoti līdzīgi (attiecīgi 26. no 46 un 24. no 46), savukārt Džini indekss ierindo Maltu 11. vietā, bet minimālā/maksimālā attiecība — 39. vietā.

Visbeidzot, Malta ir arī **galvaspilsētas reģions**, tāpēc trešajā atlasīto reģionu grupā tā ierindojas starp 15 citiem Eiropas galvaspilsētu reģioniem ar vairāk nekā vienu *NUTS* 3 reģionu. Malta ieņem pirmo vietu pēc variācijas koeficienta, Džini indeksa un Teila indeksa un otro vietu pēc minimālās/maksimālās attiecības, tāpēc kopumā tās sniegums iekšējo atšķirību ziņā ir labāks nekā citiem ES galvaspilsētu reģioniem.

4. tabula. Maltas reģionālo atšķirību salīdzinošā analīze, ņemot vērā IKP uz vienu iedzīvotāju 2016. gadā, pamatojoties uz četriem dažādiem rādītājiem un trim dažādām klasifikācijas izlasēm

Četru rādītāju, ar ko mēra reģionālās atšķirības, vērtības — Malta

Variācijas koeficients	Džini indekss	Teila indekss	Minimālā/maksimālā attiecība
0,11	0,03	0,01	0,57

Maltas vieta starp visiem NUTS 2 reģioniem ES, kuros ir vairāk nekā viens NUTS 3 reģions (237 reģioni)

Variācijas koeficients	Džini indekss	Teila indekss	Minimālā/maksimālā attiecība
86	33	99	164

Maltas vieta starp visiem NUTS 2 pārejas reģioniem ES, kuros ir vairāk nekā viens NUTS 3 reģions (46 reģioni)

Variācijas koeficients	Džini indekss	Teila indekss	Minimālā/maksimālā attiecība
24	11	26	39

Maltas vieta starp visiem NUTS 2 galvaspilsētu reģioniem ES, kuros ir vairāk nekā viens NUTS 3 reģions (15 reģioni)*

Variācijas koeficients	Džini indekss	Teila indekss	Minimālā/maksimālā attiecība
1	1	1	2

*Šādu valstu galvaspilsētu reģioni: BG, DK, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, MT, NL, PL, RO, SI un UK.

Avots: REGIO ĢD aprēķins, pamatojoties uz Eurostat datiem.

2. KOHĒZIJAS POLITIKAS ĪSTENOŠANA GOZO

2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada plānošanas periodā attiecīgi 11 % un 10 % no kopējā pieejamā ERAF, ESF un KF budžeta tika piešķirti teritoriālajiem ieguldījumiem Gozo. Tas ir mazliet vairāk nekā Gozo iedzīvotāju īpatsvars (aptuveni 7 %), un galvenais mērķis ir samazināt atšķirības Maltā, kā norādīts 1. nodaļā.

Galvenās ieguldījumu jomas 2007.–2013. gadā bija ieguldījumi konkurētspējā un dzīves kvalitātē un lielāka skaita darbavieta un kvalitatīvākas dzīves nodrošināšanā cilvēkiem, un šajās jomās kopumā tika ieguldīti 107,3 miljoni EUR. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam līdz 2019. gada 1. maijam izmaksātā summa bija 95,6 miljoni EUR.

Pasākumi Gozo aptver daudzas jomas, kurās liela daļa budžeta ir ieguldīta, piemēram, ceļu, transporta, ūdens un atjaunojamo energoresursu enerģijas infrastruktūrā, atkritumu apsaimniekošanas objektos un vēsturisko vietu atjaunošanā, jo īpaši “Cittadella” atjaunošanā, kam no ES līdzekļiem ir piešķirti 12 miljoni EUR. Gozo ir izmantojusi arī

EJZF finansējumu, lai atbalstītu zvejas nozari, modernizētu aprīkojumu, ko izmanto zvejnieki zvejas ostās *Mġarr* un *Xlendi*, kā arī lai ieviestu jaunas saistītās iekārtas.

Ar 79 projektiem, kuru kopējā vērtība ir 12,4 miljoni EUR, arī ESF sniedza atbalstu, lai palielinātu izglītības un apmācības kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, uzlabotu profesionālo orientāciju, veicinot nodarbināmību un darbaspēka pielāgošanos, kā arī palielinātu nelabvēlīgo grupu sociālo iekļaušanu.

Nākamajā 2021.–2027. gada plānošanas periodā kopējais ES ERAF, ESF+ un Kohēzijas fonda ieguldījums visā Maltas arhipelāgā³ būs 672,8 miljoni EUR, kas ir par 5 % mazāk nekā 708 miljoni EUR 2014.–2020. gadā. Tas ataino veiksmīgu tuvošanos ES vidējam rādītājam pēdējos gados. Apspriedes par ieguldījumu prioritātēm 2021.–2027. gada plānošanas perioda programmās būs balstītas uz 2019. gada pārskatu par Maltu⁴, kas publicēts 2019. gada 27. februārī, un konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem, ko Padome pieņēma 2019. gada 9. jūlijā. Tas neizslēdz svarīgo jautājumu par finansējuma daļu, kas tiks piešķirta Gozo/Komino.

3. SECINĀJUMI

Šajā ziņojumā sniegtā statistikas analīze liecina, ka laika gaitā atšķirība starp Gozo un galvenās Maltas salas IKP uz vienu iedzīvotāju ir nedaudz palielinājusies. Šo tendenci var izskaidrot ar vairākiem faktoriem. Svarīgs aspekts ir tas, ka Maltas salas ekonomika ir vairāk vērsta uz pakalpojumiem nekā Gozo salas ekonomika, kura lielāka nozīme ir lauksaimniecības, zvejas un būvniecības darbībām. Šo dažādo ekonomikas virzienu dēļ Maltas ekonomikas izaugsme ir apsteigusi Gozo ekonomikas izaugsmi.

Pēdējos gados Gozo spēja pietuvoties ES vidējam rādītājam ātrāk nekā citi ES salu reģioni. To varētu būt ietekmējis tuvums galvenajai Maltas salai, jo īpaši regulāra došanās strādāt uz Maltas salu un tūrisma pieaugums reģionā.

Salīdzinot ekonomisko situāciju Maltā ar citiem ES pārejas reģioniem, iekšējās atšķirības ir vidējas.

Turklāt jāņem vērā, ka IKP uz vienu iedzīvotāju kā rādītājs pārāk zemu novērtē Gozo iedzīvotāju reālo ekonomisko labklājību, ņemot vērā to, ka liela daļa darba ņēmēju regulāri dodas strādāt uz Maltas salu.

Ir panākts progress pieklūstamības ziņā, no kā ieguvēji ir gan tūrisma nozare, gan Gozo dzīvojošie darba ņēmēji, kas regulāri dodas strādāt uz Maltas salu. Šo progresu ir sekmējusi kohēzijas politika, veicot būtiskus ieguldījumus ceļu un jūras transporta infrastruktūrā, enerģētikas objektos un veselības aprūpes iestādēs un atbalstot kultūras mantojuma atjaunošanu.

³ Komisijas priekšlikuma regulai XXIII pielikums — COM(2018) 375 final.

⁴ SWD(2019)1017 final.

Gatavojot 2021.–2027. gada partnerības nolīgumu un darbības programmas, Maltas iestādes ir aicinātas apsvērt ieguldījumus un strukturālos pasākumus, kas varētu būt vajadzīgi valsts un Gozo līmenī, lai samazinātu IKP uz vienu iedzīvotāju atšķirību. Turpmākie panākumi Gozo tuvināšanās procesa atbalstīšanā būs atkarīgi no tā, vai tiks ņemta vērā Gozo specifika, arī straujā ātrā iedzīvotāju novecošana.